Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.09.1970, sp. zn. 3 Cz 18/70, ECLI:CZ:NS:1970:3.CZ.18.1970.1

Číslo: 46/1971

Právní věta: Pracovním řádem organizace ani opatřením vedoucího organizace nemůže být platně přenesena pravomoc k ukládání kárných opatření (§ 76 a násl. zák. práce) na disciplinární komise, popřípadě jiné kolektivní orgány.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.09.1970

Spisová značka: 3 Cz 18/70

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odpovědnost kárná, Pracovní poměr, Přezkum správních rozhodnutí, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6
§ 120
§ 242
§ 244
§ 249
§ 250 65/1965 Sb. § 74
§ 76
§ 78

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1971 sb. rozh.

Pracovním řádem organizace ani opatřením vedoucího organizace nemůže být platně přenesena pravomoc k ukládání kárných opatření (§ 76 a násl. zák. práce) na disciplinární komise, popřípadě jiné kolektivní orgány.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 30. 9. 1970, 3 Cz 18/70)

Okresní soud v Sokolově rozsudkem (správně usnesením, srov. § 249 odst. 1 o. s. ř.), potvrdil rozhodnutí disciplinární komise závodu E. n. p. K. ve V. Tímto rozhodnutím disciplinární komise bylo uloženo navrhovateli, který zastával funkci strojníka čerpací stanice, kárné opatření, a to přeřazení do závodní údržby ve funkci elektrikáře – údržbáře na dobu tří měsíců, a pokud by pro tuto funkci

neprokázal potřebnou kvalifikaci, pak měl navrhovatel po stejnou dobu zastávat funkci pomocného dělníka v závodní údržbě. Toto kárné opatření bylo navrhovateli uloženo za závažné porušení pracovní kázně, jehož se měl dopustit tím, že dne 25. 8. 1969 odnesl z pracoviště provozní knihu a vrátil ji až 27. 8. 1969.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané ministrem spravedlnosti ČSR, tak,a že uváděným rozhodnutím soudu prvního stupně, které nabylo právní moci, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 78 odst. 1 zák. práce kárné opatření ukládá vedoucí organizace nebo jiný jím zmocněný vedoucí pracovník. Podle ustanovení § 82 odst. 2 zák. práce pracovní řád organizace blíže rozvádí v souladu s právními předpisy ustanovení zákoníku práce.

V daném případě však pracovní řád organizace, proti níž návrh navrhovatele na přezkoumání kárného opatření směřoval, obsahoval ustanovení, že kárná opatření ukládají disciplinární komise podle pověření obsaženého v příkazu ředitele. To ovšem znamená, že pracovní řád organizace, pokud se jím disciplinárním komisím (tedy kolektivním orgánům) dává rozhodovací pravomoc, je v rozporu s ustanovením § 78 odst. 1 zák. práce, podle něhož kárné opatření ukládá vedoucí organizace nebo jiný jím zmocněný vedoucí pracovník. V uvedené části je proto tento pracovní řád neplatný vzhledem k ustanovení § 242 odst. 1 písm. a) zák. práce a stejně je tomu, i pokud jde o příkaz ředitele organizace z 29. 1. 1968, jímž disciplinární komisi tuto pravomoc svěřil.

Ustanovení § 78 odst. 1 zák. práce svěřuje kárnou pravomoc vedoucímu organizace nebo jím zmocněnému vedoucímu pracovníku a nikoliv kolektivnímu orgánu; to má své opodstatnění v tom, že kárná pravomoc je nedílnou součástí řídící činnosti vedoucího socialistické organizace. V ustanovení § 74 odst. 1 písm. g) zák. práce se ukládá vedoucím pracovníkům vést pracovníky k pracovní kázni, oceňovat iniciativu a pracovní zásluhy, zajišťovat, aby budovatelské úsilí pracujících nebylo narušováno projevy nekázně a neplněním pracovních povinností a vyvozovat důsledky z porušení pracovních povinností. Tuto základní povinnost vedoucího pracovníka zdůrazňuje i důvodová zpráva k té části zákoníku práce, která se týká kárných opatření a jejich ukládání, když uvádí, že odpovědnost za dodržování socialistické pracovní kázně a za její další prohlubování na pracovišti mají především vedoucí pracovníci, kteří mají oceňovat dobré pracovní výsledky, ale také nekompromisně odhalovat závady v práci.

Výslovné zákonné ustanovení zákoníku práce tedy brání tomu, aby vedoucí organizace přenesl tuto kárnou pravomoc na nějaký kolektivní orgán, byť byl i členem tohoto kolektivního orgánu.

V daném případě vyplývá z obsahu zápisu o schůzi disciplinární komise z 5. 9. 1969, že kárné opatření bylo uloženo touto komisí a nikoliv vedoucím organizace anebo vedoucím pracovníkem jím zmocněným. Bylo tedy vydáno orgánem, který není oprávněn kárné opatření ukládat, a je proto toto kárné opatření neplatné ve smyslu ustanovení § 242 odst. 1 písm. a) zák. práce.

Soud prvního stupně ostatně rozhodoval na neúplném skutkovém základě, když se nezabýval zjišťováním o okolnostech, k nimž se při ukládání kárných opatření přihlíží (§ 78 odst. 4 zák. práce), třebaže navrhovatel nabízel důkazy k doplnění řízení v tomto smyslu.

Soud prvního stupně porušil zákon i v tom, že rozhodoval v tomto řízení rozsudkem, ačkoliv měl rozhodovat usnesením (§ 249 odst. 1 o. s. ř.). Navíc dal účastníkům nesprávné právní poučení, že rozhodnutí je možno napadnout odvoláním (v rozporu s ustanovením § 250 o. s. ř.). V důsledku tohoto nesprávného právního poučení podal navrhovatel proti rozhodnutí okresního soudu odvolání, které musilo být krajským soudem v Plzni jako nepřípustné zamítnuto.

Soud prvního stupně porušil svým rozhodnutím ustanovení § 78 odst. 1 zák. práce a ustanovení § 6, § 120, § 249 odst. 1 a § 250 o. s. ř.